

Kötelezettségvállalás elfogadásával zárult a MOL-eljárás

A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) Versenytanácsa elfogadta a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. (MOL) kötelezettség-vállalásait, amelynek megfelelően a következő öt év során a gázolaj nagykereskedelmi listaárainak változásai éves átlagban a Platts jegyzésárainak változásait szorosabban, +/-1%-os sávon belül fogják követni. A kötelezettségvállalás elfogadásával a GVH célja az volt, hogy kiszámíthatóbbá váljon az árképzés, megkönnyítendő a belépést a magyarországi kőolajimport piacra a potenciális versenytársak számára. A tőzsdei áraknak – a kötelezettség előírásából fakadó – a jelenleginél lényegesen pontosabb követése ugyanis a GVH álláspontja szerint az importverseny erősödésének egyik fontos feltétele, amely a MOL árainak fogyasztók számára kedvezőbb alakulását eredményezheti.

A Gazdasági Versenyhivatal a MOL-lal szemben indított eljárás során több magatartást vizsgált a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmára vonatkozó közösségi, illetve magyar versenyjogi rendelkezések alapján.

A GVH az eljárás során megállapította, hogy a magyarországi kereskedelmi célra igénybe vehető tárolókapacitások túlnyomó többsége, valamint az egyetlen magyarországi finomító a MOL tulajdonában van. Tekintettel arra, hogy a Magyarországon értékesített üzemanyagok több mint 80%-a a MOL-tól származik, a GVH szerint fennáll a MOL gazdasági erőfölényes helyzete a magyarországi nagykereskedelmi értékesítés érintett piacán.

A MOL a nagykereskedelmi listaárait az ún. import paritásos elv alapján határozza meg. A referenciaár a Platts által közzétett jegyzésár, melyet korrigál olyan többlet költségelemekkel, amelyek akkor merülnének fel, ha egy vállalkozás Magyarországon kívülről hozna be üzemanyagot az országba. Ennek az eredményeként adódik az ún. számított listaár.

A magyarországi import üzemanyagpiacra való belépés elengedhetetlen feltétele a kiszámíthatóság. A GVH megállapítása szerint ezért a potenciális üzemanyag importőrök számára alapvető jelentőségű, hogy a MOL az általa egyoldalúan kialakított és a versenytársak által is követett listaárat úgy határozza meg, hogy az a potenciális belépők számára előre tervezhető legyen, ezen értve azt, hogy a nemzetközi referencia jegyzésárakhoz való viszonya kiszámíthatóan alakuljon. Ennek az az oka, hogy a versenytárs nagykereskedőknek/importőröknek is a vevőik igényeihez kell alkalmazkodniuk, akik a magyarországi üzemanyag nagykereskedelmi piacokon kiemelkedő részesedéssel rendelkező MOL listaáraihoz képest tudják elhelyezni az árajánlataikat, jellemzően legalább egy éves lefutású szerződések formájában. Az alternatív import üzemanyag bázisáron beszerzett üzemanyagok magyarországi

értékesítésének nyereségessége tehát attól is függ, hogy a tőzsdei jegyzésárhoz képest a MOL listaára hogyan alakul a szerződések időtartama alatt.

Annak érdekében, hogy kiderüljön, a MOL követi-e a jegyzésárak változását, a GVH megvizsgálta a MOL számított és ténylegesen hetente közölt listaárait. E téren megállapítható, hogy az üzemanyag árak piaci körülményeiben fellépő jelentős változások hatásait a MOL több hétre elosztva, tompítva építi bele a listaáraiba, azaz igyekszik mérsékelni a piaci körülmények változásának hatásait. Ezzel összefüggésben a GVH tehát azt tekintette át, hogy az ártompító mechanizmus hatása a potenciális importőrök szempontjából belátható időn belül kiegyenlítődik-e oly módon, hogy az végül együttmozgást mutat a referenciaként minősülő jegyzésárakkal.

Az eljárásba bevont szakértői vélemény alapján a GVH úgy találta, hogy voltak olyan évek, amelyek során a gázolaj hetente közölt listaára tartósan meghaladta vagy alatta maradt a nemzetközi referenciaárként szolgáló Platts jegyzésárakra épülő számított listaáraknak. Ez azért aggályos a GVH álláspontja szerint, mert a tényleges listaár kialakításában a gázolaj esetében megmutatkozó nagyfokú bizonytalanság odavezethet, hogy a (lehetséges) versenytársak meg sem kísérik az importból történő beszerzést, illetve annak növelését, mert nem képesek megfelelő biztonsággal felmérni megtérülési lehetőségeiket, hiszen két ár változása közötti eltérésből fakadó bizonytalanságot és kockázatot a versenytárs nagykereskedő/importőr viseli.

A tényleges listaáraknak az előző heti tőzsdei jegyzésáron alapuló számított listaártól való eltérése önmagában nem tekinthető aggályosnak. Az indokolatlanság a MOL által alkalmazott árkialakítási módszer vizsgált időszakbeli konkrét alkalmazásából fakad. Nevezetesen abból, hogy a gázolaj esetében az eltérések nem voltak magyarázhatók az eltéréstire objektíve alapot adó szempontok alapján. Az eljáró versenytanács ebből következően abból indult ki, hogy a lehetséges jogsértés kiküszöböléséhez (és ez alapján a kötelezettségvállalás elfogadásához) nem szükséges az átlagos tényleges és számított listaárak adott időszakra vonatkozó teljes egyezősége. Elégséges, ha azok eltérése egy olyan, viszonylag szűk tartományon belül marad, amely mellett a piac többi szereplőjének már nem kell számolnia a listaár-eltéréstől származó bizonytalansággal. Ebben az esetben ugyanis az importőrök számára közömbös lesz, hogy árajánlataikat a tőzsdei árakhoz vagy a MOL tényleges listaáraihoz viszonyítva adják meg. Ezáltal pedig csökkenhet az import gázolaj igénybevételének és az importba történő beruházásoknak a kockázata, aminek révén a környező országok (nem a MOL-hoz kötődő) finomítóiból származó gázolaj a jelenleginél erőteljesebb versenyhelyzetet teremthet a MOL számára. A MOL által a listaár-eltérés tekintetben vállalt +/- 1 százalékos tartományt a gázolajra vonatkozóan az eljáró versenytanács az előzőek szerinti kedvező versenyhatások eléréséhez elégségesnek ítélte, figyelembe véve azt is, hogy a benzin esetében az eltérés a vizsgált időszakban ezen határok között maradt.

Lényegesnek ítélte az eljáró versenytanács azt is, hogy a MOL-lal egyeztetetten kialakított kötelezettség várhatóan jobb összhangot teremtett az egymással ellentétes közérdekű célok (a jegyzésár változásának lehetséges legpontosabb követése, illetve az áringadozások tompítása) között, mintha az eljáró versenytanács a feltételezett jogsértés megállapítása mellett a MOL-lal történő együttműködés nélkül írt volna elő kötelezettséget.

Az eljárás elhúzódásának több oka volt. Egyrészt az, hogy az eredetileg vizsgálni tervezett magatartás mellett más magatartásokat is vizsgált a GVH, ezért nagyszámú adatkérésre került sor, melyek feldolgozása rendkívül időigényes volt. E mellett a MOL mintegy másfél évvel a vizsgálat megindulása után tette egyértelművé a GVH számára a listaárazásának gyakorlatát, amelyre figyelemmel az eljárás a jelen kötelezettség vállalás elfogadását is eredményező teljesen új irányt váltott. A GVH ezért 150 millió Ft eljárási bírságot szabott ki. Ezeken túl a Bizottsággal az ügyben ilyenkor kötelezően lefolytatandó egyeztetés az ügy bonyolultságára is tekintettel, a szokásosnál hosszabb időt vett igénybe.

A vállalások teljesülését utóvizsgálatban ellenőrzi a Hivatal.

Az ügy hivatali nyilvántartási száma: **Vj-50/2010.**

Budapest, 2014. június 11.

Gazdasági Versenyhivatal

Információ a sajtó részére:

Gondolovics Katalin

sajtószóvivő

cím: 1054 Budapest, V. ker. Alkotmány u.5.

levél: 1245 Budapest, 5. Pf. 1036

tel: (+36-1) 472-8902

email: sajto@gvh.hu

<http://www.gvh.hu>